RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 118.732 van 28 april 2003
in de zaak A. 73.614/IX-3187.

In zake : 1. Marc DEMAEGHT,
2. Luc ANTONIS,
3. Bruno NAETS,
4. Leo VANDER LAENEN,
Rechtsgeding hervat door :
Marc VERLINDEN,
5. Vonnicq VERMEULEN,
die woonplaats kiezen bij
advocaat R. MARTENS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Koloniënstraat 11

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Justitie,
die woonplaats kiest bij
advocaat P. PEETERS,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Graanmarkt 2.

D E R A A D V A N S T A T E, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Marc DEMAEGHT, Luc ANTONIS, Bruno NAETS, Leo VANDER LAENEN en Vonnicq VERMEULEN op 18 maart 1997 hebben ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het koninklijk besluit van 6 januari 1997 waarbij het getal notarissen in het gerechtelijk arrondissement Turnhout op 41 wordt gebracht en de nieuwe standplaats wordt gevestigd te Eindhout in de gemeente Laakdal;

Gelet op het arrest nr. 71.669 van 9 februari 1998 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging ingediend op 18 maart 1998 door verzoekers;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op de beschikking van 24 januari 2002 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging van verzoekers, dat tevens de laatste memorie bevat en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 21 november 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 20 januari 2003;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat R. MARTENS, die verschijnt voor verzoekers, en van advocaat P. PEETERS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Alle verzoekers zijn notaris met standplaats in het kanton Westerlo, respectievelijk te Laakdal, Herselt, Westerlo, Tongerlo en Hulshout.

1.2. Volgens het koninklijk besluit van 7 oktober 1977 betreffende de rechterlijke organisatie - indeling van de vredegerechtskantons volgens hun bevolking telt het gerechtelijk arrondissement Turnhout 347.188 inwoners. Dat cijfer laat wettelijk maximaal 38 notariskantoren toe.

1.3. Op basis van het aantal inwoners op 31 december 1994, medegedeeld door het Nationaal Instituut voor de statistiek, wordt bij koninklijk besluit van 7 december 1995 de bevolking van de kantons van de vredegerechten en de indeling ervan in twee klassen vastgesteld. Blijkens dat koninklijk besluit telt het arrondissement Turnhout 394.630 inwoners, hetgeen het maximum wettelijk toegelaten notarissen op 43 brengt.

1.4. Met twee brieven van 9 februari 1996 vraagt de minister van Justitie de eerste voorzitter van het hof van beroep te Antwerpen en de procureur-generaal bij dat hof respectievelijk de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout en de kamer van notarissen van het gerechtelijk arrondissement Turnhout uit te nodigen een met redenen omkleed advies uit te brengen omtrent de noodzakelijkheid vijf notariaten op te richten in het gerechtelijk arrondissement Turnhout en daarin tevens de standplaatsen voor te stellen.

1.5. Op 28 februari 1996 brengt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout een omstandig gemotiveerd advies uit.

Tot besluit daarvan stelt hij dat op basis van de toename van de bevolking, de toename van de notariële activiteit en de expansie van het

arrondissement Turnhout een verhoging van het aantal notarissen "verantwoord en wenselijk (is) en dit met maximaal vijf".

Als mogelijke standplaatsen stelt hij, in deze volgorde, de volgende standplaatsen voor :

1° Kasterlee (“komt ongetwijfeld als eerste gemeente in aanmerking”);

2° Poederlee of Gierle in de fusiegemeente Lille (“meest aanvaardbare vestigingsplaatsen”);

3° Ravels (“te overwegen”);

4° Oud-Turnhout (“verantwoord”);

5° Eindhout in de fusiegemeente Laakdal (“eventueel”).

In een brief van 11 maart 1996 stelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout een variante voor. In plaats van in de gemeente Lille kan het bewuste nieuwe notariaat in de stad Herentals zelf gevestigd worden.

1.6. De kamer van notarissen van het gerechtelijk arrondissement Turnhout richt een "commissie ad hoc" op die voorgezeten wordt door notaris Marc DEMAEGHT, eerste verzoeker.

1.7. Met een brief van 14 mei 1996 wordt het advies van de kamer van notarissen van Turnhout meegedeeld. Het besluit van dat omstandig gemotiveerd advies luidt als volgt :

> "De kamer is de mening toegedaan dat er geen nieuwe standplaatsen dienen gecreëerd te worden, daar dit voor het publiek geen enkel voordeel biedt. Worden er toch nieuwe standplaatsen gecreëerd dan lijkt de creatie van een standplaats in Kasterlee en te Ravels de Tuchtkamer op voorzichtige wijze verdedigbaar en dit op basis van de hiervoor aangehaalde argumenten.
>
> Onder groot voorbehoud zou als eerste reserve Herentals in aanmerking kunnen komen. Opportuniteit en precieze locatie zijn hier evenwel twijfelachtig".

1.8. Blijkens een brief van 28 mei 1996 van de procureur des Konings te Turnhout heeft de kamer van notarissen het advies van de "commissie ad hoc" gevolgd behalve inzake de tweede voorgestelde standplaats. Door de commissie ad

hoc werd niet de gemeente Ravels maar Gierle, deelgemeente van Lille, aangewezen als mogelijke standplaats.

1.9. Bij koninklijke besluiten van 6 januari 1997 wordt het aantal notarissen in het gerechtelijk arrondissement Turnhout respectievelijk op 39, 40 en 41 gebracht. Er worden nieuwe standplaatsen gevestigd te Ravels (39ste), Kasterlee (40ste) en Eindhout (Laakdal) (41ste). Dat laatste is het thans bestreden besluit. Het is als volgt gemotiveerd :

> "Gelet op het koninklijk besluit van 7 december 1995 betreffende de indeling van de kantons van de vredegerechten op grond van het aantal inwoners;
>
> Overwegende dat binnen het gerechtelijk arrondissement Turnhout bijgevolg de mogelijkheid bestaat tot oprichting van drie notariaten;
>
> Overwegende dat de adviezen van de rechterlijke overheden en van de Tuchtkamer der notarissen van het arrondissement Turnhout werden ingewonnen omtrent de oprichting van bijkomende notariaten;
>
> Overwegende dat deze adviezen niet onverdeeld gunstig zijn omtrent de oprichting van nieuwe notariaten; dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout van oordeel is dat het, op basis van de bevolkingstoename, de toename van de notariële activiteiten en de expansie van het arrondissement, het aangewezen is het aantal notariaten te verhogen;
>
> Overwegende dat bij de inplanting van de kantoren moet rekening worden gehouden enerzijds met een geografische spreiding tussen de gerechtelijke kantons en anderzijds met de leefbaarheid van het op te richten kantoor en de kantoren in de onmiddellijke omgeving;
>
> Overwegende dat het 'gelijkheidsbeginsel' niet kan inhouden dat de nieuwe standplaats zou worden gevestigd op een gelijke afstand van de bestaande notariskantoren, hetgeen onmogelijk is;
>
> Overwegende dat in Laakdal, deelgemeente Eindhout, nog geen notariaat gevestigd is en dat het notariaat gevestigd in de deelgemeente Veerle bloeiend is;
>
> Overwegende dat de notariaten in de onmiddellijke nabijheid bloeiend zijn en dat met het oog op het leefbaar houden van deze studies het aangewezen is het kantoor in een voldoende grote geografische omgeving te situeren; dat gelet op de omvang van de andere kantoren een inplanting te Laakdal, deelgemeente Eindhout, geen bedreiging kan vormen voor deze kantoren en aldus de leefbaarheid van het nieuwe kantoor realiseerbaar maakt;
>
> Gelet op de positieve bevolkingsaangroei van de gemeente Eindhout en zijn belangrijke ligging op de verbindingsassen Tienen-Diest en Turnhout-Tilburg en bij de verbindingsweg Antwerpen-Hasselt;
>
> Overwegende dat Eindhout in de nabijheid ligt van de industriezone Geel-Punt, Stelen, Meerhout, Langvoort en Hulshout en bovendien in de kern van de toekomstige economische knooppunten ligt in het kader van het

'Structuurplan Vlaanderen', zal het van de ontwikkelingen ter plaatse kunnen profiteren;

Overwegende dat een inplanting te Laakdal, deelgemeente Eindhout, perfekt voldoet aan een betere geografische spreiding zowel binnen het kanton Westerlo als over de kantons van het gerechtelijk arrondissement heen;

Overwegende dat het bijgevolg om de voormelde redenen, in het belang van het notariaat en in het algemeen belang aangewezen is een bijkomend notariaat op te richten en de standplaats te Eindhout (Laakdal) vast te stellen;".

2. Over de rechtspleging.

Overwegende dat in de loop van dit geding de vierde verzoeker, Leo VANDER LAENEN, in zijn ambt van notaris ter standplaats Tongerlo opgevolgd is door Marc VERLINDEN, die in die hoedanigheid regelmatig het geding heeft hervat;

3. Over de gegrondheid van het beroep.

3.1.1.1. Overwegende dat de verzoekers in een eerste middel de schending aanvoeren van artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI (16 maart 1803) tot regeling van het notarisambt; dat zij ter staving daarvan uiteenzetten dat het gerechtelijk arrondissement Turnhout meer dan 250.000 inwoners telt zodat, overeenkomstig voornoemd artikel 31, eerste lid, d, er maximum één notaris per 9.000 inwoners mag zijn, dat de vaststelling van het aantal standplaatsen per minimum inwonersaantal gecombineerd met de verplichting tot het houden van een vaste standplaats volgens hen betekent dat er een geografische spreiding moet zijn en dat iedere standplaats een gebied van ten minste 9.000 inwoners bestrijkt; dat verzoekers vaststellen dat er in de gemeente Laakdal blijkens het koninklijk besluit van 7 december 1995 14.573 inwoners waren met één standplaats van notaris, doch dat na de vestiging van een nieuwe standplaats in die gemeente elke standplaats aldaar maar over 7.286 inwoners beschikt, wat volgens hen strijdig is met de ingeroepen wetsbepaling; dat de verzoekers ook nog opmerken dat er in de gemeente Laakdal sinds 1977 slechts een bevolkingsaangroei was van 1.772 inwoners en in de deelgemeente Eindhout, waar de nieuwe standplaats gevestigd wordt, er sinds 1993 zelfs een stagnatie is van de bevolking met 3.217 inwoners;

3.1.1.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat tweede tot vijfde verzoeker geen belang hebben bij het middel aangezien zij hun standplaats niet hebben in Laakdal en zich dan ook niet kunnen beroepen op het feit dat de bestreden beslissing het aantal notarissen in die gemeente brengt op 1 per 7.286 inwoners, en dat voorts het middel ongegrond is omdat artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI nergens een verwijzing bevat naar het inwonersaantal per gemeente en uit de tekst ondubbelzinnig blijkt dat de wetgever het globaal aantal notarisstandplaatsen per arrondissement beoogde te begrenzen, los van het aantal notarissen per gemeente; dat de verwerende partij daarbij benadrukt dat blijkens artikel 5 de notarissen territoriaal bevoegd zijn in het hele arrondissement waarin zij hun standplaats hebben en dat in artikel 31 elke verwijzing naar de kantons is weggevallen; dat ten slotte de verwerende partij erkent dat de spreiding van de standplaatsen van notarissen, globaal gezien, geografisch evenwichtig moet zijn maar dat de oprichting van een notariskantoor in Eindhout (Laakdal) perfect voldoet aan de betere geografische spreiding binnen het kanton Westerlo en binnen het gerechtelijk arrondissement Turnhout;

3.1.1.3. Overwegende dat de verzoekers repliceren, vooreerst, dat tweede tot vijfde verzoeker wel belang hebben bij het middel aangezien het creëren van een onevenwichtige standplaats in een gemeente ook de leefbaarheid van de andere notariële standplaatsen in het kanton aantast; dat zij voorts herhalen dat de ratio legis van artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI ook een geografische spreiding van het aantal standplaatsen binnen het gerechtelijk arrondissement vereist; dat zij, met verwijzing naar de arresten BRANDHOF, nr. 45.560, van 30 december 1993, en nr. 61.903, van 24 september 1996, stellen dat de spreiding van het aantal standplaatsen geografisch gezien evenwichtig moet zijn langs de weg van de gerechtelijke kantons om, zodat de stelling van de verwerende partij dat de geografische spreiding moet worden bekeken over het hele arrondissement, onjuist is; dat volgens hen de bevolkingsdichtheid daarbij als belangrijke maatstaf moet gelden en dat uit een vergelijking van de gerechtelijke bevolkingscijfers van Laakdal in 1977 en 1995 blijkt dat er geen enkele reden was om juist in Eindhout of Laakdal een bijkomende standplaats te creëren; dat zij erop wijzen dat ook het advies van de

kamer van notarissen bijkomende standplaatsen, louter op basis van bevolking en toekomstige mogelijkheden, subsidiair, enkel mogelijk achtte in Kasterlee en Ravels en, onder voorbehoud, in Herentals, drie gemeenten die ook als eerste vermeld zijn in het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout; dat zij ook nog stellen dat het tweede criterium de leefbaarheid van het kantoor moet zijn op basis van een vergelijking, op kantonnaal en arrondissementeel niveau, van het aantal akten en gestorte registratierechten, waarbij de kamer van notarissen adviseerde dat het kanton Westerlo op basis van de bevolking principieel wel een bijkomende standplaats zou kunnen rechtvaardigen, maar dat de leefbaarheid uiterst klein is, en dat de verwerende partij daarmee geen rekening heeft gehouden;

3.1.1.4. Overwegende dat de verzoekers in hun laatste memorie nog wijzen op de ratio legis van artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI en op de rechtspraak van de Raad van State daaromtrent, te weten een goede dienstverlening verzekeren en daarom voorzien in een rationele spreiding van de notariaten, maar ook de leefbaarheid ervan vrijwaren, met het oog waarop voorzien is in een minimumaantal inwoners per notariaat; dat de verzoekers daarbij verwijzen naar het feit dat het advies van de kamer van notarissen duidelijk niet Eindhout heeft aangewezen als een mogelijke nieuwe standplaats;

3.1.2.1. Overwegende dat niet alleen de notaris die zijn standplaats heeft in de gemeente waar een nieuwe standplaats wordt gevestigd geacht moet worden een belang te hebben bij de nietigverklaring van het besluit dat die standplaats instelt; dat, wijl de territoriale bevoegdheid van een notaris niet beperkt is tot één gemeente of, zoals vroeger, tot het kanton, maar tot het hele arrondissement en, voorts, er voor de akten die hij verlijdt geen beperking bestaat ten aanzien van de woonplaats van de partijen, de ligging van de betrokken onroerende goederen en dergelijke, op zijn minst de notarissen die hun standplaats hebben in dezelfde en aangrenzende gemeenten er belang bij hebben aan te voeren dat de lokalisatie van een nieuwe standplaats niet volgens naar hun mening relevante criteria is gekozen;

3.1.2.2. Overwegende dat artikel 31, eerste lid, d, van de wet van 25 ventôse jaar XI tot regeling van het notarisambt bepaalt dat het getal en de spreiding van de notariskantoren evenals de standplaatsen door de Koning derwijze bepaald worden dat er niet meer dan één notaris per 9.000 inwoners is in de gerechtelijke arrondissementen met meer dan 250.000 inwoners; dat het gerechtelijk arrondissement Turnhout meer dan 250.000 inwoners telt en volgens de recente gegevens er in dat arrondissement maximum 43 notarissen mogen worden benoemd, getal dat het bestreden koninklijk besluit op 41 brengt, dus binnen het door de wet vastgestelde maximum; dat verzoekers ten onrechte betogen dat de standplaatsen zodanig gespreid moeten worden over de gemeenten van het arrondissement dat in iedere gemeente van dat arrondissement er ten hoogste één notaris is per 9.000 inwoners, cijfer dat de wet enkel ten aanzien van het totaal aantal standplaatsen per arrondissement voorschrijft; dat, a contrario, aangezien de zienswijze van de verzoekers impliceert dat er per gemeente vrijwel telkens een bevolkingsoverschot zal zijn, het wettelijk maximum per arrondissement in de praktijk volgens die zienswijze nooit zal worden bereikt of zelfs benaderd, hetgeen niet conform de wet is; dat de verzoekers echter wel terecht betogen dat, zoals uit de redactie van de aangehaalde wetsbepaling kan worden afgeleid, de standplaatsen zodanig moeten worden bepaald -inzonderheid wanneer er nieuwe worden opgericht- dat er een evenwichtige spreiding is over het arrondissement; dat het tot de bevoegdheid van de Koning behoort de criteria te bepalen volgens welke die spreiding zal worden verwezenlijkt; dat die criteria uiteraard verband moeten houden met een aantal ter zake relevante gegevens; dat kan worden aangenomen dat die gegevens enerzijds verband moeten houden met de openbare dienstverlening door de notaris en anderzijds met de leefbaarheid van het kantoor; dat de vraag welke die gegevens zijn en of in dezen ze op een correcte en redelijke wijze werden beoordeeld veeleer het voorwerp uitmaakt van het tweede middel; dat hier enkel moet worden opgemerkt dat de wet de Koning niet voorschrijft de spreiding te verwezenlijken op basis van de gerechtelijke kantons, maar zulks Hem ook niet verboden is en eventueel zelfs praktisch, omdat niet in elke gemeente een notariaat gevestigd kan worden, de spreiding bijgevolg op een bovengemeentelijk niveau bekeken moet worden en ook de inning van de registratierechten -langs waar het economisch belang van de

notariskantoren beoordeeld kan worden- op dat niveau is georganiseerd; dat dient te worden vastgesteld dat op basis van de bevolking in het kanton Westerlo een bijkomende notariële standplaats kon worden gevestigd; dat, in zoverre de bevolking van de gemeente of de groep van gemeenten waar de nieuwe standplaats gevestigd wordt in aanmerking wordt genomen, niet enkel acht dient te worden geslagen op de bevolkingsevolutie van de betrokken gemeente of deelgemeente, maar onder meer ook op het bestaande overschot boven het arrondissementeel gemiddelde of maximum en dat in dezen kan worden vastgesteld dat de gemeente Laakdal, volgens de in aanmerking te nemen recente gegevens, 14.573 inwoners telde, dat is 5.573 boven het getal van 9.000 voor één notaris en dat dit een van de hoogste overschotten is in het arrondissement; dat het eerste middel niet gegrond is;

3.2.1.1. Overwegende dat de verzoekers in een tweede middel de schending aanvoeren van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, doordat de in het bestreden koninklijk besluit opgegeven motieven hetzij feitelijk hetzij juridisch onjuist zijn; dat hun betoog met betrekking tot die motieven als volgt kan worden samengevat :

- het eerste motief verwijst naar de adviezen van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en de kamer van notarissen te Turnhout en is ongegrond omdat de kamer van notarissen niet gewonnen was voor enige verhoging der standplaatsen en enkel ondergeschikt akkoord kon gaan met een nieuwe standplaats te Kasterlee, Ravels en, onder voorbehoud, Herentals, maar nooit Eindhout voorstelde en het bestreden besluit niet aangeeft waarom dit advies niet gevolgd wordt; de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg adviseerde een verhoging van het aantal standplaatsen wel gunstig, gelet op de bevolkingstoename, de toename van de notariële activiteit en de expansie van het arrondissement; die mening kan volgens verzoekers echter niet verantwoorden waarom een bijkomende standplaats in Eindhout of elders in het kanton Westerlo wordt opgericht; de voorzitter zou voorts betrokken partij en belanghebbende zijn aangezien zijn zoon kandidaat-notaris is en hij actief postuleerde voor de open standplaatsen, zodat zijn advies de plicht van onpartijdigheid schendt en dus onwettig is en niet de grondslag van het bestreden besluit kan zijn;

- het tweede motief verwijst naar de na te streven geografische spreiding tussen de gerechtelijke kantons en stelt dat rekening moet worden gehouden met de leefbaarheid van het nieuwe kantoor en de bestaande kantoren in de omgeving, zonder dat het gelijkheidsbeginsel kan inhouden dat de nieuwe standplaats zou worden gevestigd op gelijke afstanden van de bestaande notariskantoren; dit motief is volgens de verzoekers onjuist omdat de nieuwe standplaats het bestaande evenwicht in het kanton verbreekt en een rechtstreekse bedreiging vormt voor het bestaande kantoor te Veerle (Laakdal), aangezien die gemeente niet groot genoeg is voor twee notariaten en bovendien grenst aan twee andere gerechtelijke arrondissementen en op een drieprovinciepunt ligt waarbij de E39 Antwerpen - Hasselt en het Albertkanaal een natuurlijke grens ten noorden vormen, waardoor potentieel cliënteel enkel gezocht kan worden ten zuiden en ten westen in de richting van Veerle, waar het bestaande kantoor, door de territoriale bevoegdheidsbegrenzing, geen cliënteel kan zoeken verder zuid-oostelijk maar enkel in de richting van het bestaande kantoor (ten noordwesten); het gelijkheidsbeginsel houdt volgens de verzoekers in dat met de grenzen van het gerechtelijk arrondissement en de feitelijke grenzen, zoals waterwegen en gewestwegen, rekening wordt gehouden;

- het derde motief verwijst naar de bevolkingsaangroei en ligging en is volgens de verzoekers onjuist omdat Laakdal, volgens de gerechtelijke bevolkingscijfers, sinds 1977 tot 1995 een bevolkingsaangroei kende tot 14.573 inwoners met tot dan één notariaat en door het bestreden besluit twee notariaten, hetzij 1 per 7.286 inwoners, en de bevolking van Eindhout sinds 1993 zelfs ongewijzigd bleef op 3.217 inwoners, omdat de industriezone Geel-Punt waarnaar verwezen wordt gelegen is boven het Albertkanaal en dat de notariskantoren te Geel dichter gelegen zijn, terwijl in Hulshout zelf reeds een notariskantoor gevestigd is; de verwijzing naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zou niet relevant zijn aangezien dit nog niet werd goedgekeurd en dus nog geen rechtskracht heeft;

- het vierde motief, dat verwijst naar de leefbaarheid van de bestaande notariaten in het kanton, is volgens verzoekers niet alleen niet gemotiveerd maar ook onjuist, aangezien de leefbaarheid hoofdzakelijk wordt afgeleid uit het aantal akten en gestorte registratierechten dat in het kanton Westerlo het laagste is in het

arrondissement, waarbij het bestaande kantoor in Laakdal (Veerle) in dat kanton de tweede laagste cijfers haalt; zelfs indien dat kantoor thans leefbaar en bloeiend is zou men volgens verzoekers niet kunnen zeggen dat het zo bloeiend is dat het een tweede notariskantoor in de buurt kan verdragen, zeker niet waarom dit meer het geval is dan andere plaatsen in het kanton of arrondissement;

3.2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij vooreerst antwoordt dat niet de verschillende motieven afzonderlijk maar de globale motivering in haar geheel de beslissing moet schragen; dat zij vervolgens de kritiek van verzoekers op de vier motieven als volgt beantwoordt;

- inzake het eerste motief stelt zij dat het advies van de kamer van notarissen niet wettelijk verplicht noch bindend is zodat het de beslissingsbevoegdheid van de Koning niet beïnvloedt en dat in casu een bijkomende motivering vereist was, en in de drie andere motieven werd gegeven, omdat de gegeven adviezen tegenstrijdig waren; daarbij is terecht verwezen naar het gunstig advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg dat de verhoging van het aantal standplaatsen met maximaal vijf motiveert op basis van objectieve gegevens inzake bevolkingstoename, aantal akten, betaalde registratierechten en omgevingsfactoren, welke gegevens en conclusie de verzoekers niet betwisten; voorts zou de voorzitter zijn voorstel om een bijkomende standplaats te Eindhout op te richten wel degelijk motiveren met verwijzing naar de bevolkingsaangroei in Laakdal (13,8 % tussen 1977 en 1995), de stijging van het aantal akten in het kanton Westerlo (15,2 %), de stijging van de betaalde registratierechten (117,8 % nominaal, hetzij 10 % na inflatiecorrectie) en de gunstige omgevingsfactoren (industriezone); louter de vaststelling van enige betrokkenheid zou niet de conclusie van partijdigheid wettigen aangezien in deze aangelegenheden de adviezen zelden uitgaan van personen of instanties die in het geheel niet betrokken zijn bij het dossier; zo wordt het advies van de kamer van notarissen gegeven door lokale notarissen zelf en was eerste verzoeker voorzitter van de commissie ad hoc ter zake;

- het tweede motief wordt ten onrechte betwist met verwijzing naar het bestaande evenwicht, dat geen juridische grondslag heeft en geen verworven recht biedt op het behoud van het bestaande aantal notarissen dat de wet koppelt aan de bevolking;

voorts bevindt een nieuw notariaat zich altijd in de nabijheid van een ander notariaat en zijn de gerechtelijke grenzen niet determinerend aangezien een notaris akten mag verlijden die betrekking hebben op goederen waar ook in het land gelegen, zodat er geen reden is waarom geen bijkomend cliënteel van buiten het arrondissement kan worden aangetrokken, zeker niet gelet op de hoge mobiliteit;

- de verwerende partij verwijst naar dezelfde mobiliteit, ook vooropgesteld in het advies van de kamer van notarissen, inzake de feitelijke grenzen: de kritiek op het derde motief is ongegrond aangezien de bevolkingsaangroei in het gerechtelijk arrondissement Turnhout en in Laakdal in het bijzonder en de geografische ligging van het notariaat in Eindhout in een globale context dienen te worden beoordeeld; wat de bevolkingsaangroei betreft wijst de verwerende partij erop dat deze in Laakdal (13,8 %) en in het kanton Westerlo (15,8 %) hoger is dan de gemiddelde stijging in het gerechtelijk arrondissement Turnhout (13,66 %), stijging die merkelijk meer is dan het landelijk gemiddelde (3,13 %); verder zou de aanwezigheid van andere notariaten niet verhinderen dat een notariaat in Laakdal (Eindhout) geo-economisch gezien een gunstige ligging heeft, aanleunend bij de industriezone Geel-Punt, Stelen, Meerhout, Langvoort en Hulshout; er zou voorts wel degelijk verwezen kunnen worden naar een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dat nog geen rechtskracht heeft, aangezien het door de Vlaamse regering werd goedgekeurd in het kader van het decreet ruimtelijke planning en dus de beleidsintenties van de Vlaamse overheid weergeeft, beleidslijn waaraan de overheid zich op grond van het vertrouwensbeginsel dient te houden; het bekendgemaakte Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd niet aangehaald als rechtsbron voor een beslissing zoals in de door verzoekers geciteerde zaak, waarin exploitatievoorwaarden werden opgelegd op basis van het dan nog niet bekendgemaakte Vlarem II besluit, maar ter illustratie van een beleidslijn;

- het vierde motief, leefbaarheid van de bestaande kantons, wordt ten onrechte betwist op basis van het aantal akten en gestorte registratierechten per kanton, aangezien dit geen goede vertrekbasis meer is, zoals ook blijkt uit het advies van de kamer van notarissen; ook houdt een laag aantal akten en registratierechten niet per se in dat een kantoor onleefbaar is, kan een bijkomend notariaat in het slechtste geval betekenen dat elk der bestaande kantoren met 16,7 % zou verkleinen, wat de

kantoren niet onleefbaar maakt en er dient rekening te worden gehouden met de geografische spreiding en de bevolkingsaangroei;

3.2.1.3. Overwegende dat verzoekers in hun memorie van wederantwoord, meer gedetailleerd, de stelling handhaven dat elk motief op zich en ook de motieven samen de uitdrukkelijke motiveringswet schenden, aangezien de weergegeven motieven niet aangeven waarom bepaalde adviezen niet werden gevolgd, onvoldoende precies en onderbouwd zijn, al te faciel en al te oppervlakkig, al te summier, onduidelijk en tegenstrijdig zijn; dat tevens - als nieuw gegeven - gewezen wordt op de stereotype motivering in de drie besluiten die nieuwe standplaatsen oprichten in Kasterlee, Ravels en Eindhout, waarbij voor Eindhout het enige wezenlijke verschil de verwijzing is naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waarbij voor Eindhout rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkeling terwijl voor Kasterlee en Ravels wordt verwezen naar de bestaande toestand; dat voorts :

- inzake het eerste motief wordt benadrukt dat het feit dat het advies van de kamer van notarissen niet wettelijk verplicht is en niet bindend is niet belet dat beide adviezen werden gevraagd en dus bij de motivering in aanmerking werden genomen; er zou echter zonder verdere motivering voorbijgegaan zijn aan het ongunstig advies van de kamer van notarissen zonder dat wordt aangegeven waarom dat advies niet en het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg wel wordt gevolgd; de stelling dat verzoekers het advies van de voorzitter niet betwisten gaat voorbij aan het feit dat zij dit bij het opstellen van het verzoekschrift niet kenden;
- inzake het tweede motief zou een verhoogde mobiliteit, argument dat ingaat tegen de eerdere stelling van de verwerende partij dat de verdeling van de notariskantoren de vrije notariskeuze ten aanzien van het publiek moet garanderen zonder kostelijke verplaatsingen, niet aantonen waarom mensen van buiten het arrondissement een kostelijke verplaatsing zouden doen naar een notaris in dat arrondissement terwijl er in de buurt een gemakkelijker bereikbare notaris gevestigd is; het argument inzake bevolkingsaantal waaraan het aantal notarissen gekoppeld is, zou voorbijgaan aan het tweede criterium, de leefbaarheid van de notariskantoren, leefbaarheid die moet worden aangetoond voor de bestaande en nieuwe kantoren op basis van de

voorhanden zijnde statistieken; het bestreden besluit zou niet aangeven waarop de conclusie steunt dat de kantoren in de omgeving bloeiend zijn, terwijl de cijfers inzake akten en gestorte registratierechten aantonen dat het kanton Westerlo op dat punt veruit het zwakste is, noch waarop het steunt om te concluderen dat het notariaat te Eindhout bloeiend zou zijn, tenzij op een puur hypothetische ontwikkeling die het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in de toekomst tot gevolg zou hebben;

- inzake het derde motief wordt herhaald dat de verwijzing naar de positieve bevolkingsaangroei feitelijk onjuist is aangezien de bevolking van Eindhout sinds 1993 niet aangroeide en wordt gesteld dat de verwijzing in de memorie van antwoord naar de bevolkingsaangroei in Laakdal, kanton Westerlo en gerechtelijk arrondissement Turnhout irrelevant is, aangezien dit niet is vermeld in het bestreden besluit; inzake de geografische ligging wordt benadrukt dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij stelt, de nabijheid van andere notariaten mee in aanmerking moet worden genomen om te kunnen evalueren of een bijkomend notariaat een gunstige geo-economische ligging heeft, aangezien het niet evident is dat een notariaat nog van de ligging bij een industriezone kan profiteren wanneer daar dichterbij reeds notariaten zijn, zoals in casu het geval is voor Geel-Punt en Hulshout; de verwijzing naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zou niet opgaan omdat het nog slechts om een ontwerp ging en dus enkel een onzekere beleidsintentie weergeeft; de verwijzing naar een mogelijke en dus hypothetische ontwikkeling zou verder niet de leefbaarheid van een nieuw notariaat kunnen wettigen;
- inzake het vierde motief wordt opnieuw benadrukt dat de affirmatie in het bestreden besluit dat de notariaten in de onmiddellijke omgeving bloeiend zijn, ontkracht wordt door de voorgelegde cijfers inzake aantal akten en gestorte registratierechten, waarbij de verwerende partij ten onrechte de relevantie van een kantonnale vergelijking ontkent en enkel stelt, maar niet aantoont, dat een laag aantal akten en registratierechten niet betekent dat een kantoor onleefbaar is, waarbij zij eraan voorbijgaat dat het bestreden besluit niet alleen stelt dat de bestaande kantoren leefbaar zijn, maar bloeiend;

3.2.1.4. Overwegende dat de verzoekers in hun laatste memorie nog betogen dat, indien zoals in het auditoraatsverslag is gesteld het bestreden besluit een algemene strekking heeft zodat het niet onderworpen is aan de verplichting tot formele motivering, het dan een verordenend karakter heeft en onderworpen diende te worden aan het verplichte advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State; dat verzoekers in dat verband verwijzen naar het arrest nr. 90.173, van 12 oktober 2000 (vaststelling van het aantal attesten met het oog op het verder zetten van studies in de geneeskunde); dat volgens hen, zelfs al zou er geen formele motiveringsplicht zijn en het bestreden besluit ook niet reglementair van aard zijn, dan toch er een schending is van de materiële motiveringsplicht omdat niet blijkt waarom het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg werd gevolgd en dat van de kamer van notarissen niet, en dat geen rekening kan worden gehouden met hypothetische en nog niet geldende opties van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, welke ook niet relevant zijn en waarbij ten onrechte beroep wordt gedaan op een potentieel gelegen buiten het arrondissement, waar trouwens ook een bijkomend notariaat gevestigd zou kunnen worden;

3.2.2.1. Overwegende dat krachtens artikel 2 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, de eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die uitgaan van een bestuur, omschreven als een administratieve overheid in de zin van artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, en die beogen rechtsgevolgen te hebben voor de bestuurde of het bestuur, uitdrukkelijk gemotiveerd moeten worden; dat die motivering volgens artikel 3 de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen; dat ze ook afdoende moet zijn;

3.2.2.2. Overwegende dat kan worden vastgesteld dat het bestreden koninklijk besluit een uitdrukkelijke motivering bevat; dat die motivering op het eerste gezicht “de juridische en feitelijke overwegingen” vermeldt die aan de beslissing ten grondslag liggen, aangezien ze, na een aantal feitelijke en juridische gegevens te hebben opgesomd, besluit dat het aangewezen is het aantal notarissen in het arrondissement Turnhout te verhogen en de bijkomende standplaats te Eindhout

(Laakdal) te vestigen; dat omtrent de vraag of die motivering “afdoende” is en wat daaronder moet worden verstaan, kan worden geredetwist; dat hoe dan ook het middel zo wordt geformuleerd dat verzoekers de juistheid van de aangevoerde motivering betwisten en zij zodoende niet enkel een schending aanvoeren van de formele motiveringsplicht maar ook het gemis aan voldoende materiële motieven om het bestreden besluit te schragen; dat het dan ook niet zinvol is in te gaan op de in de memories gevoerde discussie omtrent de vraag of het bestreden koninklijk besluit al dan niet behoort tot de categorie handelingen die onder de toepassing van de voornoemde formele motiveringswet vallen; dat dient te worden onderzocht of de in de aanhef van het bestreden besluit vermelde motieven wel overeenstemmen met de bestaande gegevens en of de Koning overeenkomstig de wet en in redelijkheid gebruik heeft gemaakt van zijn discretionaire bevoegdheid om een bijkomend notarieel ambt in te stellen en er de standplaats van te bepalen; dat het bestreden besluit geen reglementair karakter heeft;

3.2.2.3. Overwegende dat het eerste bekritiseerd motief van het bestreden besluit verwijst naar de twee adviezen van de voorzitter van de rechtbank en van de kamer van notarissen; dat inderdaad die adviezen niet onverdeeld gunstig zijn aangezien de kamer van notarissen in eerste instantie meent dat geen verhoging noodzakelijk is en pas subsidiair verwijst naar nieuwe standplaatsen in Kasterlee, Ravels en onder voorbehoud Herentals, terwijl de voorzitter verwijst naar maximum vijf nieuwe standplaatsen te Kasterlee, Lille - of Herentals -, Ravels, Oud-Turnhout en “eventueel” Eindhout; dat zulks echter niet betekent dat geen nieuwe standplaats kan worden gevestigd wanneer niet alle adviezen het daarmee eens zijn; dat het bestuur eigen motieven opgeeft om een nieuwe standplaats te Eindhout te vestigen, welke hierna ter sprake zullen komen; dat een niet onpartijdig lijkend doch niet-bindend advies de beslissing waaraan het voorafgaat niet noodzakelijk onregelmatig maakt; dat hoe dan ook de wet het vestigen van vijf bijkomende standplaatsen toeliet, dat de voorzitter niet besloot dat er inderdaad vijf moesten worden opgericht en het hem dan ook toekwam voorstellen te doen nopens de plaatsen die daarvoor in aanmerking kwamen; dat ook de leden van de kamer van notarissen en de meeste

notarissen van het arrondissement een persoonlijk belang hebben bij het niet verhogen van het aantal standplaatsen, zeker wanneer dit advies werd voorbereid door een commissie ad hoc voorgezeten door huidige eerste verzoeker; dat het bovendien niet gaat om een door de wet voorgeschreven advies, dat het niet bindend is, dat het steunt op cijfergegevens en gegevens inzake ligging waarvan de juistheid door verzoekers niet wordt betwist - zij betwisten de toepassing en beoordeling ervan - en dat het advies ook niet zonder meer werd gevolgd, wat de betichting van partijdigheid minder relevant maakt;

3.2.2.4. Overwegende dat met het tweede en volgende motieven van de bestreden beslissing de verzoekers de specifieke reden betwisten waarom de derde nieuwe standplaats -na Ravels en Kasterlee - precies te Laakdal, deelgemeente Eindhout, werd gevestigd; dat in het advies van de voorzitter van de rechtbank die standplaats slechts in vijfde orde "eventueel" werd voorgesteld en door de kamer van notarissen helemaal niet; dat, samengevat, de keuze voor Eindhout gesteund wordt op het feit dat te Eindhout nog geen notaris gevestigd is, dat het toekomstige kantoor in een voldoende grote geografische omgeving gesitueerd wordt zodat het leefbaar is maar zelf geen bedreiging vormt voor de omliggende kantoren, inzonderheid dat te Veerle, die als "bloeiend" worden bestempeld; dat specifiek voor die leefbaarheid nog wordt verwezen naar de bevolkingsaangroei, de gunstige ligging ten opzichte van de verkeersassen en industrie en naar de te verwachten economische expansie in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen;

3.2.2.5. Overwegende dat in zoverre verzoekers menen dat de vestiging van een nieuwe standplaats het bestaande evenwicht in het kanton Westerlo verbreekt en de leefbaarheid van het kantoor te Veerle in dezelfde gemeente bedreigt, waarbij zij wijzen op de beperking van de bevoegdheid van notarissen tot het arrondissement en de feitelijke grens gevormd door de verbindingswegen en het Albertkanaal, het bestreden besluit die bezwaren beantwoordt door te wijzen op de gunstige verkeersligging en economische bloei; dat voorts dient te worden opgemerkt dat kantoren op de grens van een arrondissement gelegen, zoals dat te Veerle, daarvan weliswaar enig nadeel kunnen ondervinden, maar zulks niet overschat dient te worden aangezien de territoriale bevoegdheid van een notaris niet begrensd wordt door de ligging van onroerende goederen of de woonplaats of zetel van fysieke en rechtspersonen;

3.2.2.6. Overwegende dat niet kan worden betwist dat de gemeente Laakdal sedert 1977 een niet onbelangrijke bevolkingsaangroei kende; dat de stelling volgens welke dat niet het geval was voor de vroegere gemeente Eindhout -sinds 1993- door de verzoekers niet wordt gestaafd; dat de argumenten welke de verzoekers aanvoeren om aan te tonen dat elders gevestigde notariaten meer van de economische ontwikkeling van de industriezone Geel-Punt profiteren misschien wel pertinent zijn, maar toch niet van die aard dat zij de beoordeling door het bestreden koninklijk besluit als volstrekt onredelijk doen voorkomen; dat wijl het ter zake gaat om een beoordeling in feite, niet alleen van een aantal bestaande gegevens maar ook van prognoses, geen onregelmatigheid kan worden ontwaard in het feit dat rekening wordt gehouden met situaties die zullen voortspruiten uit beleidsintenties zoals het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat weliswaar nog niet was aangenomen door het Vlaams Parlement maar wel al in een verregaande staat van voorbereiding verkeerde; dat trouwens ook in het advies van de kamer van notarissen naar de verwachte economische expansie in onder meer Laakdal ten gevolge van dat Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd verwezen;

3.2.2.7. Overwegende dat wat het aspect leefbaarheid van de bestaande kantoren betreft, blijkende uit het aantal akten en het bedrag aan registratierechten, het juist is dat in het kanton Westerlo het gemiddelde aantal akten en gestorte registratierechten per notaris aan de lage kant ligt; dat de stijging van beide gegevens ten opzichte van 1977 echter gemiddeld is; dat de bevolkingstoename boven het gemiddelde van het arrondissement ligt; dat de voorkeur om een nieuwe standplaats te vestigen in de gemeente Laakdal en het kanton Westerlo veeleer dan in een gemeente of kanton waar een sterkere toename is geconstateerd van de bevolking en van de activiteitsgraad van de bestaande notariaten, echter in redelijkheid kan worden verantwoord door de bestaande en de te verwachten economische expansie; dat in haar advies de kamer van notarissen bovendien de mening is toegedaan dat de vastgestelde hogere activiteit in sommige andere gebieden toe te schrijven is aan de immigratie van begoede Nederlanders, welk gegeven als van voorbijgaande aard wordt beschouwd;

3.2.2.8. Overwegende dat uit wat voorafgaat moet worden besloten dat het tweede middel niet gegrond is;

3.3.1.1. Overwegende dat de verzoekers in een derde middel schending aanvoeren van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel en schending van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel gewaarborgd in de artikelen 10 en 11 van de gecoördineerde Grondwet; dat zij menen dat het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden werd doordat het bestreden besluit werd genomen zonder dat de overheid alle nuttige informatie had geconsulteerd, met name niet de officiële gerechtelijke bevolkingscijfers en de repertoria der notarissen, doch verwijst naar een gedetailleerd advies van de kamer van notarissen, dat heel wat gegevens bevat maar ongunstig is voor de oprichting van bijkomende kantoren en waarvan de argumenten niet worden weerlegd, en naar een advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg dat gunstig is voor de verhoging van het aantal standplaatsen maar geen indicatie geeft met betrekking tot

het aantal en de plaats van de nieuwe standplaatsen en dus onvoldoende informatie biedt en bovendien aangetast is door feitelijke belangenvermenging, en vervolgens vertrekt van een aantal stellingen die niet werden getoetst aan de officiële cijfers : aangezien het bestreden besluit niet steunt op de officiële statistieken zou het overeenkomstig de rechtspraak van het arrest nr. 19.204, DENYS, van 18 oktober 1978, vernietigd kunnen worden wegens willekeur of gebrek aan de nodige zorgvuldigheid; dat wat het redelijkheidsbeginsel betreft verzoekers aanvoeren dat geen evenwichtige afweging van de betrokken belangen is geschied ondanks een ongunstig advies van de kamer van notarissen en dat noch dat advies noch het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg de oprichting van een standplaats te Eindhout hebben geadviseerd, dat door met niet ernstige argumenten en lukraak een standplaats op te richten het redelijkheidsbeginsel geschonden is en misbruik werd gemaakt van de beleidsvrijheid die het bestuur ter zake had; dat het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel geschonden zouden zijn omdat een louter opportuniteitsoordeel van de overheid om bijkomende standplaatsen te creëren geen afdoende zwaarwichtige rechtvaardigingsgrond is om af te wijken van de voordien gehanteerde vaste gedragslijn om met grote omzichtigheid nieuwe standplaatsen te creëren, daar het aantal notarissen beperkt moet blijven gelet op het feit dat hun functie gebonden is aan een bepaald gerechtelijk arrondissement en om de gewekte verwachtingen en belangen van de bestaande notariskantoren opzij te zetten; dat ten slotte het gelijkheidsbeginsel geschonden zou zijn doordat er geen redelijke of objectieve rechtvaardiging is om in Eindhout een nieuw notariaat op te richten en dus het advies van de kamer van notarissen niet te volgen, die niet Eindhout voorstelde maar subsidiair hoogstens Kasterlee, Ravels en onder voorbehoud Herentals, terwijl de twee andere nieuwe standplaatsen overeenkomstig dat advies wel in Kasterlee en Ravels werden opgericht;

3.3.1.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat geen der ingeroepen beginselen geschonden is; dat volgens haar het onderdeel inzake het zorgvuldigheidsbeginsel feitelijke grondslag mist aangezien het bestreden besluit wel degelijk steunt op de voorhanden zijnde statistieken, met name gegevens inzake

bevolkingsaangroei, het aantal akten en gestorte registratierechten verwerkt in tabellen gevoegd bij het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, advies dat verder ook aanbevelingen bevatte inzake de mogelijke standplaatsen van de op te richten notariaten op basis van een nauwkeurige analyse van deze objectieve cijfergegevens; dat uit het administratief dossier zou blijken dat al die gegevens aan de verwerende partij werden overgemaakt en bij de voorbereiding van de beslissing betrokken werden, zoals ook blijkt uit het feit dat naar dat advies wordt verwezen; dat aangezien het bestreden besluit steunt op de meest recente statistieken, het volgens de verwerende partij overeenkomstig het door verzoekers zelf geciteerde arrest DENYS wel degelijk genomen werd met de rechtens vereiste zorgvuldigheid en omzichtigheid en dan ook niet wegens willekeur vernietigd zou kunnen worden; dat het onderdeel ontleend aan de schending van het redelijkheidsbeginsel volgens de verwerende partij ook ongegrond is aangezien de Koning bij de vaststelling van een standplaats een discretionaire bevoegdheid uitoefent die de Raad van State slechts marginaal kan toetsen en waarbij de Koning, zoals in het arrest BRANDHOF I vereist is, een evenwichtige geografische spreiding van de stand-plaatsen respecteerde en rekening hield met de vrije notariskeuze van de bevolking en met de leefbaarheid van de kantoren zoals aangetoond bij het tweede middel; dat de verwerende partij het onderdeel ontleend aan de schending van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel ongegrond acht omdat de verzoekers niet in redelijkheid kunnen verwachten dat er geen bijkomende notariaten zullen worden gecreëerd wanneer de wettelijke mogelijkheid daartoe wordt geboden, terwijl de Koning bij de bestreden beslissing ook niet afweek van een vaste gedragslijn inzake de creatie van nieuwe standplaatsen, aangezien de gebruikelijke adviesprocedure werd gevolgd, op correcte wijze rekening werd gehouden met de voorhanden zijnde statistieken en met de ter zake geldende beginselen van evenwichtige geografische spreiding, leefbaarheid van de kantoren en vrije notariskeuze; dat de verzoekers ook niet zouden aantonen dat de Koning in het concrete geval andere toezeggingen of beloften deed, of dat ten aanzien van het arrondissement Turnhout een afzonderlijke gedragslijn werd gehanteerd; dat wat het onderdeel ontleend aan de schending van het gelijkheidsbeginsel betreft de verwerende partij antwoordt dat ook dit ongegrond

is, aangezien geen gegevens worden aangebracht waaruit afgeleid kan worden welke gelijke categorieën van personen een verschillende behandeling kregen of welke verschillende categorieën van personen een gelijke behandeling kregen, dat verzoekers niet aanvoeren dat andere notarissen in een vergelijkbare situatie anders zijn behandeld of dat in vergelijkbare omstandigheden een andere beslissing werd genomen, en dat die ongelijkheid ook niet te vinden is in het feit dat het advies van de kamer van notarissen wel wordt gevolgd voor het oprichten van nieuwe standplaatsen te Kasterlee en Ravels en niet voor Eindhout, aangezien deze beslissing een redelijke verantwoording vindt in de aangegeven motieven;

3.3.1.3. Overwegende dat de verzoekers ten aanzien van het zorgvuldigheidsbeginsel repliceren dat de verwerende partij erkent dat het bestreden besluit enkel gebaseerd is op de gegevens en cijfers medegedeeld door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en dat dus de gegevens opgenomen in het andersluidend advies van de kamer van notarissen niet in de beoordeling werden betrokken; dat zij inzake de schending van het redelijkheidsbeginsel stellen dat het bestreden besluit de leefbaarheid van de bestaande kantoren ondergeschikt maakt aan de belangen van het nieuwe kantoor, doordat zonder meer en zoals blijkt uit het tweede middel, zonder voldoende motieven aan het ongunstig advies van de kamer van notarissen wordt voorbijgegaan en een nieuw notariaat wordt opgericht, ook al was aan de twee criteria van geografische spreiding van notariaten en leefbaarheid volgens de gegevens van dat advies niet voldaan; dat met betrekking tot het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel zij stellen dat de wet de mogelijkheid biedt het aantal notariaten te verhogen maar daartoe niet verplicht en dat in het kader van de discretionaire bevoegdheid waarover de overheid daarbij beschikt er een vaste gedragslijn is om die mogelijkheid slechts met grote omzichtigheid te gebruiken en slechts een nieuwe standplaats te creëren indien daartoe de noodzaak aanwezig is, wat hier niet het geval zou zijn, zoals blijkt uit bepaalde cijfergegevens en het advies van de kamer van notarissen; dat inzake het gelijkheidsbeginsel nog wordt gesteld dat de notarissen in het kanton Westerlo zich in een duidelijk verschillende situatie bevinden ten opzichte van de notarissen van de kantons waarin Kasterlee en Ravels

gelegen zijn, aangezien er tussen de kamer van notarissen en de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg wel eensgezindheid is omtrent de creatie van nieuwe standplaatsen in Kasterlee en Ravels en in laatste instantie, indien noodzakelijk, in Herentals, maar niet over de creatie van standplaatsen in andere kantons zoals Westerlo, en dat door beide categorieën notarissen gelijk te behandelen door standplaatsen op te richten in Kasterlee, Ravels en Eindhout (in het kanton Westerlo) terwijl een andere benadering vereist was voor dit laatste kanton, het gelijkheidsbeginsel geschonden werd;

3.3.1.4. Overwegende dat de verzoekers in hun laatste memorie aanmerken dat de laatst beschikbare statistieken niet werden gehanteerd bij de voorbereiding van het bestreden besluit, hetgeen volstaat om een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel vast te stellen;

3.3.2.1. Overwegende dat vooreerst kan worden verwezen naar de behandeling van het tweede middel, waarin tot de conclusie is gekomen dat het bestreden besluit wel degelijk is gesteund op in rechte en in feite aanvaardbare motieven; dat wat de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, de Koning niet gehouden is precies de adviezen van de kamer van notarissen en van de voorzitter van de rechtbank te volgen; dat over het eerstgenoemde advies de voorzitter van de rechtbank trouwens met enige pertinentie opmerkt dat “de Kamers van Notarissen meestal geneigd zijn om de deur te vergrendelen wanneer er sprake is van de uitbreiding van het aantal notarisambten”; dat uit het administratief dossier voorts blijkt dat het besluit enerzijds steunt op de ter beschikking zijnde officiële statistieken inzake bevolking (1977 - 1995), aantal akten en gestorte registratierechten in het gerechtelijk arrondissement Turnhout en in de kantons en de gemiddelden per notaris (1977 - 1994), gevoegd bij het advies van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Turnhout, advies dat ook gegevens per gemeente bevat voor de voorgestelde standplaatsen, alsook op gegevens inzake ligging; dat in zoverre de verzoekers in hun laatste memorie opwerpen dat niet de allerlaatste gegevens werden gehanteerd -wat te verklaren kan zijn doordat de totstandkoming

van een koninklijk besluit als het bestredene een zekere tijd vergt- zij niet aantonen dat die gegevens zo sterk verschilden van de vorige dat deze als niet meer dienstig te beschouwen waren, terwijl de situatie hier heel anders was dan die van het door hen aangehaalde arrest nr. 19.204, DENYS, van 18 oktober 1978, waar rekening werd gehouden met de evolutie van pas één jaar eerder in buurgemeenten opgerichte notariaten; dat het bestreden besluit aldus steunt op statistische gegevens inzake aantal akten en geïnde registratierechten zoals vereist in dat arrest DENYS; dat met betrekking tot het redelijkheidsbeginsel kan worden volstaan met te verwijzen naar het tweede middel waar is vastgesteld dat de gehanteerde motieven ook in redelijkheid aanvaardbaar bleken te zijn; dat wat het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel betreft verzoekers niet aantonen dat hen al dan niet concrete beloften of toezeggingen werden gedaan om het aantal standplaatsen niet te verhogen of althans er geen te vestigen te Laakdal, noch dat er een vaste gedragslijn zou bestaan om de wettelijke mogelijkheid het aantal standplaatsen te verhogen niet of slechts restrictief te benutten; dat betreffende het gelijkheidsbeginsel dient te worden herhaald dat de Koning niet gebonden is door de uitgebrachte adviezen en het feit dat een nieuwe derde standplaats te Eindhout niet voorgesteld werd door de kamer van notarissen en maar subsidiair als vijfde door de voorzitter van de rechtbank, niet van aard is het ingeroepen beginsel te schenden, als maar voldoende gemotiveerd wordt waarom precies die derde nieuwe standplaats te Eindhout werd opgericht, hetgeen zoals blijkt uit de bespreking van het tweede middel wel het geval was; dat het derde middel niet gegrond is;

4. Over de kosten.

Overwegende dat artikel 8 van het koninklijk besluit van 17 februari 1997 bepaalt dat de procedures die ingesteld zijn vóór de datum van inwerkingtreding van dat besluit, op 1 april 1997, en die op die datum aan de gang zijn, alsook de latere akten van deze procedures in hetzelfde geding, onderworpen blijven aan de bepalingen inzake rechten zoals zij van toepassing waren vóór de datum van inwerkingtreding van voornoemd koninklijk besluit; dat op het verzoek

tot voortzetting van de rechtspleging bijgevolg geen fiscale zegels dienden te worden aangebracht; dat het dan ook past het bedrag van de op dat verzoek tot voortzetting gekleefde zegels aan verzoekers terug te betalen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 495,80 euro, komen ten laste van verzoekers, ieder voor een bedrag van 99,16 euro.

Artikel 3.

De ten onrechte betaalde zegelrechten, ter waarde van 867,65 euro, zullen aan verzoekers worden terugbetaald, aan ieder een bedrag van 173,53 euro.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op achtentwintig april 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **J. DE BRABANDERE.**